

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

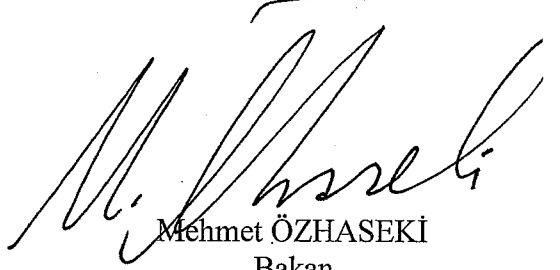
Sayı :30824082-610 —8611 610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

25 Ocak 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

75779
CK 39

**ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN SEMRA DİNÇER'İN
TBMM 7/5779 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Kastamonu'da Hanönü ilçesi sınırlarında bakır madeni işleten Acacia Madencilik isimli firmanın atık deşarjı yaptığı bölgedeki kanal suyundan alınan numunelerin Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından akredite edilen bir laboratuvarında analiz edildiği, analiz sonuçlarında sudaki ağır metal oranının yasal seviyenin çok üzerinde çıktığı, kanal suyundaki kurşun, demir, cıva ve krom gibi ağır metallerin mevzuat sınırlarının binlerce miligram üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Numunelerin alındığı kanal suyunun, maden atık sahasına 25 metre yakında olduğu, bölge halkınca tarımsal sulama amacıyla kullanıldığı, kanaldaki suların Kızılırmak'ın kolu olan Gökırmak Çayına ulaştığı bilinmektedir.

Söz konusu ağır metal içeren atıklar, Kızılırmak havzası için tarım ve gıda güvenliği yönünden riskler barındırmakta, bölgedeki aktif fay hattını harekete geçirme olasılığı bulunmaktadır.

Diğer yandan, bahsedilen tesisteki zehirli kimyasal atıkları fabrikadan Atık Depolama Tesisine (ADT) taşıyan boruların 18 Kasım 2022, 11 Aralık 2022 ve 3 Ocak 2023 tarihlerinde 3 kez patladığı, patlayan boruların ise Hanönü halkının tarlasına sızarak veya basarak zarar verdiği, patlama noktalarının Hanönü Yatılı Bölge Okulu ve Jandarma Karakol Lojmanına oldukça yakın noktalar olduğu, tarımsal üretimde verim düşüklüklerine yol açtığı bilgileri basında ve kamuoyunda yer almıştır.

Buna göre,

- 1) TÜRKAK tarafından akredite edilen laboratuvarca ağır metal oranının kabul edilebilir sınırların üzerinde çıkmasının raporlanmasına dair haberler sonrasında, Bakanlığınızca bölgede incelemeler yapılmış mıdır? Bu konuda bir girişiminiz olacak mı?
- 2) Söz konusu tesisin, son denetimi hangi tarihte gerçekleştirilmiştir? Denetim raporlarındaki atık maden barajına yönelik tespit ve değerlendirmeler nelerdir?
- 3) Denetim mekanizması kapsamında, söz konusu projenin etki sahası içerisindeki su kaynaklarından kurumunuz tarafından numuneler alınıp analizler yapılıyor/yaptırılıyor mudur? Yapılıyor/yaptırılıyorsa hangi aralıklarla yapılıyor/yaptırılıyordur?

Bahsedilen tesisteki zehirli kimyasal atıkları fabrikadan Atık Depolama Tesisine (ADT) taşıyan boruların 18 Kasım 2022, 11 Aralık 2022 ve 3 Ocak 2023 tarihlerinde 3 kez patladığı iddia edilmektedir. Bu tarihlerdeki kazalar sonrasında;

- 4) Söz konusu tarihlerde gerçekleşen 3 ayrı boru patlamasında ilgili şirkete hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
- 5) Söz konusu kazalar sonrasında analiz için ne tür örnekler alınmıştır? Kaç noktadan numuneler alınmış ve kirlilik maden alanından itibaren ne kadar bir alanda analizlerle takip edilmiştir?
- 6) Söz konusu kazaların yeraltı sularına etkilerine ilişkin bir takip yapılmış mıdır?
- 7) Oluşan zararın kamuya maliyeti ne kadardır? Bu konuda bir hesaplama yaptınız mı? Yaptığınız maliyet hesaplamasında hangi parametreleri kullandınız?
- 8) Yapılan kazalar sonrasında toplanan atıklar nerede depolanmıştır?
- 9) Atıklara insan ve hayvan teması var mıdır? İnsanlar ve hayvanlar üzerinde sağlık taramasından geçirilmesi için Sağlık Bakanlığı nezdinde girişiminiz oldu mu?

- 10) Bahsedilen tesis hakkında hangi idari yaptırımları uyguladınız? Çevre Kanunu'nun 15. maddesi kapsamında faaliyeti durdurma kararı neden vermediniz?
- 11) Söz konusu kazalar nedeniyle tehdit altında olan Kızılırmak havzasında tarım ve gıda güvenliği yönünden riskler barındırması nedeniyle bu havzadaki su, toprak, hava değerlerindeki etkiler incelenmekte midir?
- 12) Söz konusu kazanın etki sahasında olan bölgelerdeki (Kastamonu, Samsun il sınırlarında) köy ve mahallelerin içme ve kullanma sularında facia nedeniyle oluşan kirliliği tespiti yönelik numuneler alınmış mıdır? Gerekli analizler yapılmış mıdır? Bu ilçelerimizdeki kazadan etkilenmeye yönelik hangi tedbirler alınmıştır?
- 13) Söz konusu kaza sonrasında Sağlık Bakanlığı'nın, projenin etki alanındaki köy ve mahallelerde sağlık önlemleri almasına ilişkin tedbirleriniz olmuş mudur?

CEVAPLAR

1) 04.08.2023 tarihinde Hanönü İlçe Emniyet Amirliği tarafından Kastamonu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze telefonla gelen ihbarda ilçe sınırları içerisinde faaliyet gösteren Acacia Maden İşletmeleri A.Ş.'nin sahasında bulunan bir borudan (koruge) atıksu deşarjı yapıldığı bildirilmiş olup, İl Müdürlüğümüz teknik personeline aynı tarihte şikayete konu alanda denetim yapılmıştır ve Bakanlığımız konu hakkında bilgilendirilmiştir.

2) Bahse konu işletmede yer alan atık barajı ayda 1 defa, inşaatı devam eden atık barajı ayda 2 defa denetlenmekte olup, kurulu bulunan sürekli atıksu izleme sistemi bütünlüklü karşılaştırma numuneleri de gözetimimizde alınmaktadır. İşletmeye 2022 yılında birleşik denetim yapılmıştır. Sıklıkla da denetlenmektedir. En son ise; 26.10.2023 tarihinde denetim yapılmıştır. Yapılan denetimde atıksuların atık barajında depolandığı ve denetim esnasında herhangi bir taşma, sızıntı olmadığı tespit edilmiştir.

3) İşletmede kurulu bulunan atık barajının memba ve mansap taraflarında yer alan gözlem kuyularından numuneler yılda 4 defa Bakanlığımızdan yetki almış bir laboratuvar tarafından alınmakta olup, alınan numunelere ait analiz sonuçlarının mevsimsel olarak yakın değerlerde olduğu anlaşılmaktadır.

4,8,9,10,11,12,13) Basında yer alan boru yağmur suyu isale hattı borusu olup, daha önce 3 defa patladığı belirtilen atık taşıyan boru hattı ile alakası bulunmamaktadır. İşletmeye ait atık barajı ile ters istikamete olup, kuş uçuşu yaklaşık 1,5 kilometre uzaklıktadır. Bahsi geçen atık boruları ise işletmede oluşan atığı atık barajına taşıyan boru hattı olup; Hanönü İlçesi içerisinde geçerek atık barajına ulaşmaktadır. Boru hattından atık sızıntısı olmuş ve tesis tarafından ve gözetimimizde yapılan müdahalelerce sızan atık ve toprak sıyrılarak atık barajına taşınmıştır. Alınan numunelerde referans toprak ile benzer özellikte olduğu tespit edilmiştir. Firmaya bu olaylardan ötürü idari yaptırım uygulanmıştır.

5) Söz konusu kazalar sonrasında kazanın olduğu alanda ve sızıntının oluşmadığı alandan toprak numunesi alınmış olup, alınan numunelerde referans toprak ile benzer özellikte olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu kaza maden alanı içerisinde olmamıştır.

6) Söz konusu kazaların olduğu alan atık barajının mansap kısmında yer almakta olup, yılda 4 defa gözlem kuyularından numune alınmaktadır.

7) Kastamonu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce herhangi bir harcama yapılmamıştır ve bu sebeple herhangi bir maliyet hesabı yapılmamıştır.